

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 49/2024
02.02.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Жељка Шкорића, председника већа, Гордане Комненић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Бранко Ивковић и Стефан Јаковљевић, адвокати из ..., против туженог „VALY“ доо из Ваљева, чији је пуномоћник Душан Пантелић, адвокат из ..., ради поништаја, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1259/23 од 30.08.2023. године, у седници већа одржаној 02.02.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1259/23 од 30.08.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 345/22 од 02.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд поништи као незаконито решење туженог број ... од 15.11.2021. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад, на радно место радник на ... сходно Уговору о раду од 17.06.2005. године са припадајућим анексима. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1259/23 од 30.08.2023. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Основног суда у Ваљеву П1 345/22 од 02.02.2023. године и одбијена жалба тужиоца као неоснована. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено, преко пуномоћника, изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, као и погрешне одлуке о трошковима поступка.

Тужени је дао одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23- други закон) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је од 2005. године био у радном односу код туженог по основу уговора о раду и анекса уговора о раду, прво на пословима радника у ..., а након тога на радном месту ... - Тужени је 21.10.2021. године донео Правилник о систематизацији послова број 629, којим је у погону ... смањен број извршилаца на радном месту „...“ са 40 на 37. Дана 04.11.2021. године донет је Програм решавања вишка запослених који је, поред осталог, предвидео критеријуме за утврђивање вишка запослених. Основни критеријум за утврђивање вишка запослених на наведеном радном месту били су резултати рада у периоду од априла до октобра 2021. године, утврђени на основу образложене оцене непосредног руководиоца запосленог, засноване на елементима који су прописани Програмом. У поступку оцењивања, тужилац је оцењен укупном оценом 44. Сагласно утврђеним оценама утврђени су извршиоци који су вишак, при чему је нижу оцену од тужиоца добио само један извршилац, док први запослени који не представља вишак има оцену 65, а најбоље рангирани 114. Програм за решавања вишка запослених тужени је доставио на мишљење Националној служби за запошљавање и синдикату, који су дали своја мишљења. Решењем туженог од 15.11.2021. године, тужиоцу је престао радни однос због престанка потребе за његовим радом услед организационих и економских промена код послодавца, сходно члану 179. став 5. тачка 1) Закона о раду. С обзиром да није постојала могућност премештаја тужиоца на друго радно место у оквиру 50км од места рада, нити је постојала могућност примене неке друге мере прописане Законом о раду, тужени је оспореним решењем тужиоцу по основу технолошког вишка отказао уговор о раду са припадајућим анексима.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиоца за поништај оспореног решења и враћање на рад.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17, 113/17 и 95/18), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца, између осталог и ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбама чл. 153-160. Закона о раду регулисан је начин решавања вишка запослених. Према члану 153. Закона о раду, послодавац је дужан да донесе Програм решавања вишка запослених ако утврди да ће због технолошких, економских или организационих промена у оквиру периода од 30 дана доћи до престанка потребе за

радом запослених на неодређено време, а чланом 155. прописано је шта програм треба да садржи и ко су доносиоци програма. Чланом 154. је прописана обавеза послодавца да се пре доношења програма обрати репрезентативном синдикату ради предузимања мера за ново запошљавање вишка запослених, а чланом 156. обавеза синдиката да доставе мишљења. Одредбама чл. 158. и 159. овог закона, прописана је обавеза послодавца да запосленом за чијим радом је престала потреба исплати отпремнину.

У конкретном случају, код туженог је изменом Правилника о организацији и систематизацији радних места смањен број извршилаца на радном месту на које је тужилац био распоређен уговором о раду са припадајућим анексима. На основу Програма решавања вишка запослених у коме су били предвиђени критеријуми за утврђивање запослених који ће бити проглашени технолошким вишком, извршено је бодовање запослених и утврђено који запослени представљају вишак.

По налажењу Врховног суда, приликом доношења решења којим је тужиоцу отказан уговор о раду као технолошким вишком, отказни поступак је спроведен у свему у складу са законом. Стога, у конкретном случају, постоји отказни разлог прописан одредбом члана 179. став 5. тачка 1) Закона о раду, а како је тужени спровео прописани поступак за престанак радног односа, нижестепени судови су правилно одбили као неоснован захтев тужиоца да га тужени сагласно члану 191. став 1. истог закона врати на рад.

Врховни суд није посебно ценио наводе ревизије имајући у виду да се у ревизији у суштини понављају наводи истицани у жалби, који су били предмет детаљне и правилне оцене у другостепеној пресуди.

С обзиром на изнето, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци пресуде.

Како је ревизија тужиоца одбијена као неоснована, одбијен је његов захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 165. у вези члана 153. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа – судија
Жељко Шкорић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић